

Code -07

Total No. of Questions 06

MODEL QUESTION PAPER –I 2022-23

नमुना प्रश्नपत्रिका -1

PUC FIRST YEAR

विषय : मराठी

Subject : Marathi

MAX MARKS-100

Time : 3.15 Hours

- सूचना :
- 1) हस्ताक्षर स्वच्छ व सुबक असावे.
  - 2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
  - 3) व्याकरणाचे सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

प्रश्न 1 ला. अ) खालील वाक्यप्रचारांच्या योग्य जोड्या जुळवा. 1x5=5

1) कायापालट होणे	प्रतिज्ञा होणे
2) विडा उचलणे	दुर्लक्ष करणे
3) कळीचा नारद	खूप कष्ट करणे
4) कानाडोळा करणे	भांडणे लावणारा
5) जिवाचे रान करणे	संपूर्ण बदल होणे

क) खालील कंसात दिलेले योग्य शब्द निवडून समानार्थी शब्द लिहा . 1x5=5

- 6) फूल -
- 7) शहर -
- 8) ढग -
- 9) शरीर -
- 10) नदी -

(नगर, मेघ, सरीता, सुमन , देह)

ड) खालील इंग्रजी शब्दांना मराठी पर्यायी शब्द दिले असून योग्य पर्याय लिहा. 1x5=5

- 11) ड्रामा -
अ) चित्रपट   ब) एकांकिका   क) नाटक   ड) घटना
- 12) लायब्ररी -
अ) वाचनालय   ब) ग्रंथालय   क) अभ्यासिका   ड) अभ्यास
- 13) सेल्समॅन
अ) विक्रेता   ब) दुकानदार   क) गिऱ्हाईक   ड) मालक
- 14) टॅक्स -
अ) महसूल   ब) कर   क) वर्गणी   ड) देणगी
- 15) डेमॉक्रसी
अ) हुकुमशाही   ब) लोकशाही   क) साम्यवादीशाही   ड) साम्राज्यवादी

ड) खालील कंसातील योग्य तो पर्याय निवडून लिहा. 1x5=5

- 16) शिक्षक मुलांना शिकवितात (प्रयोग ओळखा)
 अ) कर्तरी प्रयोग ब) भावे प्रयोग क) कर्मणी प्रयोग ड) कर्तरी भावे प्रयोग
- 17) रमेश उद्या मुंबईला जाणार आहे (काळ ओळखा)
 अ)वर्तमान काळ ब) भुतकाळ क) भविष्य काळ ड)पूर्ण वर्तमान काळ
- 18) (वसंत) यमुनेशी विवाह करावयाचा होता (कंसातील शब्दाचे सामान्य रूप ओळखा)
 अ) वसंतने ब) वसंतला क) वसंतशी ड) वसंतना
- 19) गिरिष दंगा करतो, -शेवटी मार खातो (योग्य ते उभयान्वयी अव्यय लिहा.)
 अ) कारण ब) परंतु क) म्हणून ड) आणि
- 20) -----! फार वाईट गोष्ट झाली ही
 अ) अरेरे ! ब) बापरे ! क) अबब ड) अरेच्या

प्रश्न 2 रा अ) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. 1x5=5

- 21) चक्रधरस्वामी कोठे बसले होते ?
- 22) युवकापुढे असलेल्या आव्हानापैकी दोन आव्हाने लिहा.
- 23) लंडन हे शहर कोणत्या नदीच्या किनारी वसलेले आहे?
- 24) 'शेरास सव्वाशेर' या नाटकातील सव्वाशेर कोण आहे?
- 25) लेखिकेला मिळालेल्या पुरस्काराचे सुंदर स्मृतिचिन्ह कोणते होते?
- 26) दादा पाटलांना कोणाच्या कुटूंबाची काळजी लागली होती?

ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. 1x6=6

- 27) संत कनकदासांची कौटुंबिक माहिती सांगून समाजाला केलेला उपदेश लिहा.
- 28) महात्मा फुले यांनी शेतकऱ्यांच्या जगण्याचे वास्तव चित्रण कसे केले आहे? ते लिहा

क) टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)

2x4=8 12) 29) दत्ताजी शिंदे

यांचे स्वभावचित्रण लिहा.

- 30) 'जातील हे बी दिवस' या पाठातील धोंडिबा विषयी माहिती लिहा.
- 31) जिजाऊंचे जन्म व बालपणाविषयी माहिती लिहा.

ड) संदर्भासह स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

3x2=6

- 32) “तुम्हाला घोड्याची खूप आवड आहे वाटत ”
33) “ बस ! मग झाल तर मनातली शंका फिटली बगा.”
34) “ आजोबा, जाऊ नका ना, आणखी काही दिवस तरी रहा इथे ”

प्रश्न 3 रा. अ) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. 1x5=5

- 35) रुक्मिणी आपल्या विवाहाचा वृत्तांत कोणाला विचारते ?
36) संत जनाबाईंचे जन्मगाव कोणते आहे ?
37) रबीच्या पेरणीत कशाला महत्व असते ?
38) संत नामदेवांना कोणाची ओढ लागलेली आहे?
39) आनंदी पक्ष्याकडे कोणता प्रसाद मागत आहे?
40) चारही वर्णांतून कोणती पालखी फिरत आहे?

ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

1 x6 =6

- 41) मराठीच्या स्वागताला कोण –कोणत्या मानाच्या धनिणी आलेल्या आहेत त्यांच्या विषयी माहिती लिहा.
42) ‘लटपट लटपट तुझे चालणे’ या लावणीतील नायिकेच्या सौर्दयाचे वर्णन करा.

क) टीपा लिहा (कोणतेही दोन)

2 x4=8

- 43) ‘सीतागीत या गीतकाव्यातील लक्ष्मण व सीता यांच्यातील संवाद लिहा.
44) संसार कवितेतील भावविचार लिहा.
45) संत ज्ञानेश्वरांनी गुरूचे महत्व कसे स्पष्ट केले आहे ते लिहा.

ड) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे संदर्भासह स्पष्टीकरण करा.

2 x3=6

- 46) “ हीन याती माझी देवा । कैसी घडे तुझी सेवा”
मज दूर दूर हो म्हणती । तुज भेटू कवण्या रीती ।
47) “ तू माय, लेकरू मी; तू गाय, वासरू मी;
ताटातुटी जहाली , आता कसे करू मी ?

48) पोरी,

उपलब्ध नसत कधीच

दुःखाला अर्थपूर्ण करणार
कुठलही रसायन.

प्रश्न 4 था खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. $2 \times 5=10$

- 49) विठ्ठलरावाच्या आईने शेेत जमिन विकत घेणाऱ्याला काय सांगितले? ते सविस्तर लिहा.
50) ' पहिली शिकार' या कथेतील नागा जमातीच्या परंपरा लिहा.
51) ' तिची वाटच वेगळी ' या कथेतील चंद्रकलेने केलेला संघर्ष तुमच्या शब्दात लिहा.

प्रश्न 5 वा अ) विरुद्धार्थी शब्द लिहा $1 \times 5=5$

- 52) शकून
53) ज्ञान
54) जमा
55) स्मरण
56) प्रकाश

ब) खालील वाक्यांचा मराठीत अनुवाद करा. $1 \times 5=5$

- 57) He works hard so that he may win a prize
58) Anup if you pass , your parents would be happy
59) Medicine is better but it cures the Patient
60) Anuja takes keen interest in her studies
61) No rose without a thorn

किंवा

62) तुमच्या मित्राचा बारावी परिक्षेत प्रथम क्रमांक आला आहे त्याबद्दल अभिनंदन करणारे पत्र लिहा.

प्रश्न क्र. 6 वा. खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा . $1 \times 10=10$

- 63) अंधश्रद्धा : एक सामाजिक कीड
64) ग्रामीण समाजाचे प्रश्न
65) परीक्षा नसत्या तर .....

MODEL QUESTION PAPER –I

नमुना प्रश्नपत्रिका -1

PUC FIRST YEAR

विषय : मराठी

Subject : Marathi

उद्दिष्टानुसार गुणांची विभागणी

1. उद्दिष्टानुसार

उद्दिष्ट		शेकडा प्रमाण	प्रश्न पत्रिकेतील गुणांची विभागणी
1	ज्ञान	22%	22
2	आकलन	38%	38
3	उपयोजन	25%	25
4	कौशल्य	15%	15
एकूण		100%	100

2. प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

प्रश्नस्वरूप		शेकडा प्रमाण	प्रश्न पत्रिकेतील गुणांची विभागणी
1	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	35%	35
2	लघुत्तरी प्रश्न	28%	28
3	दीर्घोत्तरी प्रश्न	37%	37
एकूण		100%	100

3. काठिण्य आधारित प्रश्न

प्रश्नांची काठिण्यता		शेकडा प्रमाण	प्रश्न पत्रिकेतील गुणांची विभागणी
1	सोपे प्रश्न	40%	40
2	मध्यम प्रश्न	35%	35
3	कठीण प्रश्न	25%	25
एकूण		100%	100

साहित्य मंथन भाग -2

BLUE PRINT OF MODEL QUESTION PAPER -2 (नील नकाशा)

Year : 1st Year PUC

SUBJECT : MARATHI

DURATION : 3 HRS. 15 MINS

Sub Code : 07

MAX. MARKS : 100

पाठाचे नांव	एकूण तास	ज्ञान			आकलन			उपायोजन			कौशल्य			एकूण
		वस्तुनिष्ठ प्रश्न	लघुत्तरी प्रश्न	दीर्घोत्तरी प्रश्न	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	लघुत्तरी प्रश्न	दीर्घोत्तरी प्रश्न	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	लघुत्तरी प्रश्न	दीर्घोत्तरी प्रश्न	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	लघुत्तरी प्रश्न	दीर्घोत्तरी प्रश्न	
1 चक्रधराची अहिंसावृत्ती व विनोदी बुध्दी	03	1												
2 दत्ताजी शिंदे यांचे वीरमरण व वीरवचन	03					4								
3 शेतकऱ्यांची परिस्थिती	03													
4 युवका पुढील आव्हाने	4	1												
5 घर हिंडते आकाशी	4	1												
6 जातील हे बी दिवस	4					4								
7 शेरस सव्वाशेर	04	1												
8 नाव लौकिक संत कनकदास	04													
9 जेव्हा आपलाच इतिहास आपण विसरतो	04	(1)	(3)											
10 वीरमाता जिजाऊ	04													
11 टारफुला	03	1	3											
12 संगणकाचे महत्व	03		3											
एकूण		5/6	6/9			8/12	6/12							25/39
1 महदंबेचे धवळे	03	1												
2 गुरू महात्म	02					04								
3 संतवाणी	05													
अ) मनुष्य कारसा		1												
ब) विठु माझा लंकूखाळा		1												
क) हीन यातो माझी देवा			3											
ड) चंदनाच हात पायही चंदन														
4 सीता गीत	04					04								
5 लटपट लटपट तुझे चालणे	03													
6 मराठी माती	04	1												
7 आईची आठवण	03		3											
8 संसार	03													
9 पंचारती	03													
10 आनंदी पक्षी	03	1												
11 तेंव्हा जीवन मला हे कळू लागले	03													
12 रबीची पेरणी	02	1												
13 पोरी	02		(3)											
सोडविण्यासाठी दिलेले गुण		5/6	6/9			8/12	6/12							25/39

साहित्य मंथन भाग -2

BLUE PRINT OF MODEL QUESTION PAPER -2 (नील नकाशा)

Year : 1st Year PUC

SUBJECT : MARATHI

DURATION : 3 HRS. 15 MINS

Sub Code : 07

MAX. MARKS : 100

पाठाचे नांव	एकूण तास	ज्ञान			आकलन			उपायोजन			कौशल्य			एकूण
		वस्तुनिष्ठ प्रश्न	लघुत्तरी प्रश्न	दीर्घोत्तरी प्रश्न	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	लघुत्तरी प्रश्न	दीर्घोत्तरी प्रश्न	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	लघुत्तरी प्रश्न	दीर्घोत्तरी प्रश्न	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	लघुत्तरी प्रश्न	दीर्घोत्तरी प्रश्न	
1 बदलते बोरगाव	05													
2 पहिली शिकार	05													
3 तिची वाटच वेगळी	05													
4 देव धावला ! देव पावला	05													
एकूण							10/15							10/15
1 निबंध	05													10,(10) (10)
2 प्रयोग काळ सामान्यरूप उदगारवाचक , उभयान्वयी अव्यय संयुक्त वाक्य	05									11111				
3 पत्रलेखन	02													(5)
4 अनुवादन	01													11111
5 वाक्यप्रचार	01									11111				
6 विरुद्धार्थी शब्द	01									11111				
7 समानार्थी शब्द	01									11111				
इंग्रजी शब्दांना पर्यायी मराठी शब्द	01									11111				
एकूण तास	120									25/25				15/40 40/65

टिप : ( ) कंसातील गुण प्रश्नपत्रिकेतील असून ते पर्यायी आहेत.

प्रश्नपत्रिकेतील मूळ गुण =100

प्रश्नपत्रिकेतील मूळ गुण =158